

Baggrundspapir: Jobskabelse blandt iværksættere i Danmark

Iværksættere

Der er i analysen kigget på iværksættervirksomheder oprettet i perioden 2005-2008. Alle virksomheder der i november i startåret havde en omsætning på 0 er udeladt. Der skelnes mellem to typer iværksætter virksomheder i analysen:

- En vækstende iværksættervirksomheder er i analysen defineret ved, at virksomheden har haft en stigning på minimum 1 årsværk i løbet af den treårige periode.
- En ikke-vækstende iværksættervirksomhed er typisk én-mands virksomheder som ikke har nogen stigning i årsværk over den treårige periode.

De to typer virksomheder danner tilsammen gruppen "Alle iværksætter virksomheder". Hvis en virksomhed har haft en stigning på mere end 20 årsværk er virksomhedens stigning sat til 20. Har en virksomhed haft negativt vækst i årsværk er væksten sat til 0. Disse to ændringer er foretaget for at undgå, at eventuelt svigtende datakvalitet medfører outliers, der dominerer billedet uhensigtsmæssigt meget. Samlet set har det en relativt lille effekt på den samlede vækst i årsværk.

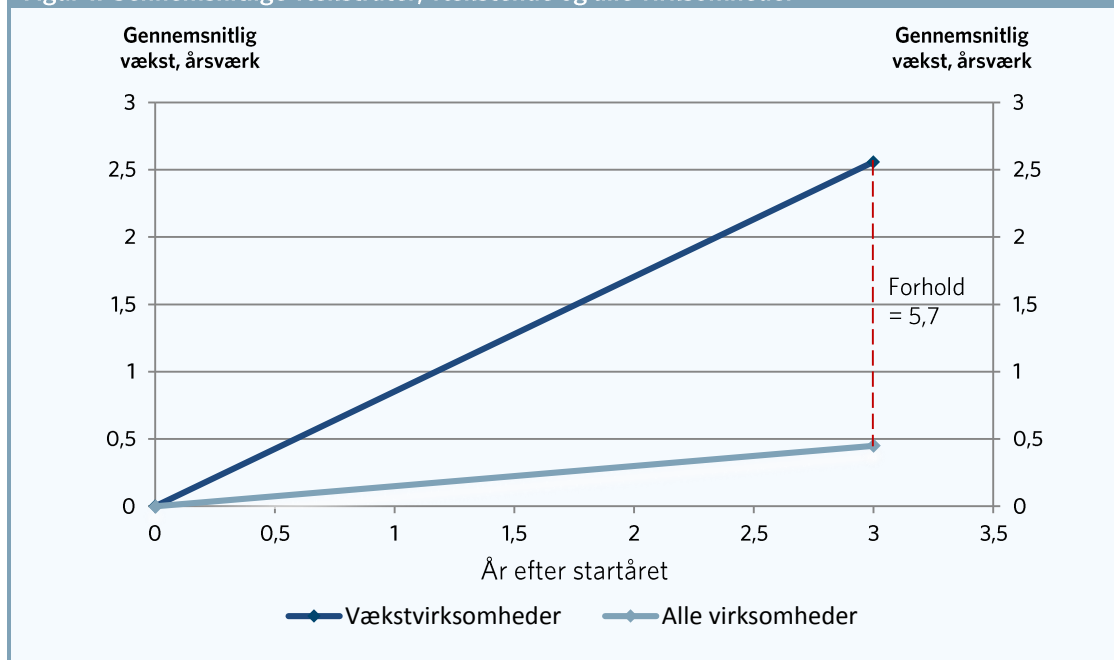
Den gennemsnitlige vækst i årsværk for vækstende virksomheder er udregnet ved den samlede stigning i årsværk i hver kategori (fx branche) divideret med antallet af virksomheder i samme kategori, der vækstede i perioden. Vækstraten er angivet i årsværk og ikke procent.

Karakteristik af iværksættervirksomheder

Stereotypen på en vækstende iværksættervirksomhed er; iværksætteren er mand, er etnisk dansker, er mellem 35-39 år, har over 10 års erhvervserfaring, har en lang videregående uddannelse, virksomheden er placeret i København og beskæftiger sig med enten industri m.m. eller information og kommunikation. Nedenstående analyse præsenterer fordelingen af iværksættere fra perioden 2005-2008, på 7 forskellige variable.

Figur 1 viser den gennemsnitlige vækst i antal årsværk for vækstende iværksættervirksomheder og alle iværksættervirksomheder samt det relative forhold mellem de to grupper. Heraf ses det, at vækstende iværksættervirksomheder i gennemsnit vokser med ca. 2,5 årsværk i løbet af de første tre år.

Figur 1. Gennemsnitlige vækstrater, vækstende og alle virksomheder

Der er næsten 3 gange så mange mænd som kvinder blandt iværksætterne og en væsentligt større del af dem vækster. Godt hver femte iværksættervirksomhed startet af en mand er vokset minimum et årsværk 3 år efter startåret, hvorimod det kun er ca. hver niende for kvindernes vedkommende. Blandt de virksomheder, der vækster, skaber mændene 0,4 årsværk mere pr. virksomhed end kvinderne gør, med en gennemsnitlig vækst på hhv. 2,6 og 2,2 årsværk. Man skal dog være varsom med at konkludere på denne forskel idet der er mange faktorer som spiller ind i forklaringen.

Tabel 1. Iværksætter virksomheder fordelt på køn

	Vækstende	Ikke-vækstende	Alle	Samlet vækst i årsværk	Gennemsnitlig vækst*
Mand	10.532	44.632	55.164	27.880	2,6
Kvinde	2.647	17.263	19.910	5.836	2,2
I alt	13.179	61.895	75.074	33.716	2,6

Anm.: *Gennemsnitlig stigning i årsværk for vækstende virksomheder
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Ud af de ca. 13.200 vækstende iværksættervirksomheder er godt 1.200 af dem stiftet af indvandrere eller efterkommere. Af alle virksomhederne udgør gruppen 9.000 virksomheder. Både indvandrere og efterkommere vækster mindre end etniske danskere med vækstrater på hhv. 2,1 og 2,4 årsværk.

Tabel 2. Iværksætter virksomheder fordelt på herkomst

	Vækstende	Ikke-vækstende	Alle	Samlet vækst i årsværk	Gennemsnitlig vækst*
Dansk	11.941	54.130	66.071	31.080	2,6
Indvandrer	1.100	6.961	8.061	2.309	2,1
Efterkommer	138	804	942	327	2,4
I alt	13.179	61.895	75.074	33.716	2,6

Anm.: *Gennemsnitlig stigning i årsværk for vækstende virksomheder
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Der er stor forskel på antallet af iværksættere i de forskellige aldersgrupper, men de gennemsnitlige vækstrater er stort set ens for alle aldersgrupper over 25 år. Klart de fleste iværksættere er mellem 30 og 49 år og meget få iværksættere er under 24 år eller over 59. Dette er dog ikke særlig overraskende.

Tabel 3. Iværksætter virksomheder fordelt på aldersgrupper					
	Vækstende	Ikke-vækstende	Alle	Samlet vækst i årsværk	Gennemsnitlig vækst*
0-17 år	7	97	104	7	1,0
18-24 år	725	4.591	5.316	1.663	2,3
25-29 år	1.733	8.385	10.118	4.573	2,6
30-34 år	2.649	11.090	13.739	6.578	2,5
35-39 år	2.805	11.564	14.369	7.465	2,7
40-49 år	3.639	16.616	20.255	9.247	2,5
50-59 år	1.379	7.491	8.870	3.573	2,6
60-66 år	242	2.061	2.303	610	2,5
I alt	13.179	61.895	75.074	33.716	2,6

Anm: *Gennemsnitlig stigning i årsværk for vækstende virksomheder
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

På trods af fordelingen i tabel 3 er der relativt mange iværksættere med 0-10 års erhvervs erfaring. De har dog i gennemsnit en lidt lavere vækst end iværksættervirksomheder starter af personer med større erhvervs erfaring og jf. tal for overlevende virksomheder er erhvervs erfaring en vigtig faktor for sandsynligheden for at overleve de første 3 år.

Tabel 4. Iværksætter virksomheder fordelt på erhvervs erfaring					
	Vækstende	Ikke-vækstende	Alle	Samlet vækst i årsværk	Gennemsnitlig vækst*
0-5 år	2.655	16.957	19.612	6.665	2,5
5-10 år	3.212	14.081	17.293	8.182	2,5
10-15 år	2.987	11.941	14.928	7.619	2,6
15-20 år	2.212	9.017	11.229	5.707	2,6
Over 20 år	2.113	9.899	12.012	5.543	2,6
I alt	13.179	61.895	75.074	33.716	2,6

Anm: *Gennemsnitlig stigning i årsværk for vækstende virksomheder
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Kigger man på iværksætternes højeste fuldførte uddannelse er der stor forskel i de gennemsnitlige vækstrater. Iværksættere med samfundsfaglige, sundhedsfaglige eller tekniske/naturvidenskabelige lange videregående uddannelser har i gennemsnit en vækst på 2,9-3,1 årsværk, hvorimod gennemsnittet er 2,5-2,6 for alle andre uddannelser inkl. ufaglærte.

Over halvdelen af alle iværksættervirksomheder (30.850) er dog skabt af faglærte personer og disse står altså for klart den største jobskabelse (15.000). Derudover skaber gruppen af ufaglærte iværksættere godt 8.200 arbejdspladser.

Tabel 5. Iværksætter virksomheder fordelt på uddannelsesniveau

	Vækstende	Ikke-vækstende	Alle	Samlet vækst i årsværk	Gennemsnitlig vækst*
Ufaglært	3.283	17.858	21.141	8.240	2,5
Faglært	6.017	24.835	30.852	15.038	2,5
KVU	1.033	4.107	5.140	2.692	2,6
MVU	1.478	7.934	9.412	3.893	2,6
LVU, HUM	195	1.404	1.599	479	2,5
LVU, SAMF	518	2.564	3.082	1.562	3,0
LVU, SUND	90	416	506	283	3,1
LVU, TEK/NAT	359	1.418	1.777	1.058	2,9
Uoplyst	206	1.359	1.565	471	2,3
I alt	13.179	61.895	75.074	33.716	2,6

Anm: *Gennemsnitlig stigning i årsværk for vækstende virksomheder.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Iværksættervirksomheder i København og omegn vækster i gennemsnit mere end resten af Danmark, men kun lidt bedre end dele af Jylland og Fyn. Derimod vækster iværksættervirksomheder på resten af Sjælland væsentligt mindre end resten af Danmark. Det skal dog nævnes, at kigger man udelukkende på overlevende virksomheder, vækster iværksættervirksomheder i København væsentligt mere og i højere grad end Jylland. Dette danner et mønster af, at i Jylland og på Fyn overlever virksomhederne nemmere, men de virksomheder der overlever i København vækster til gengæld mere.

Tabel 6. Iværksætter virksomheder fordelt på virksomhedens placering, landsdele

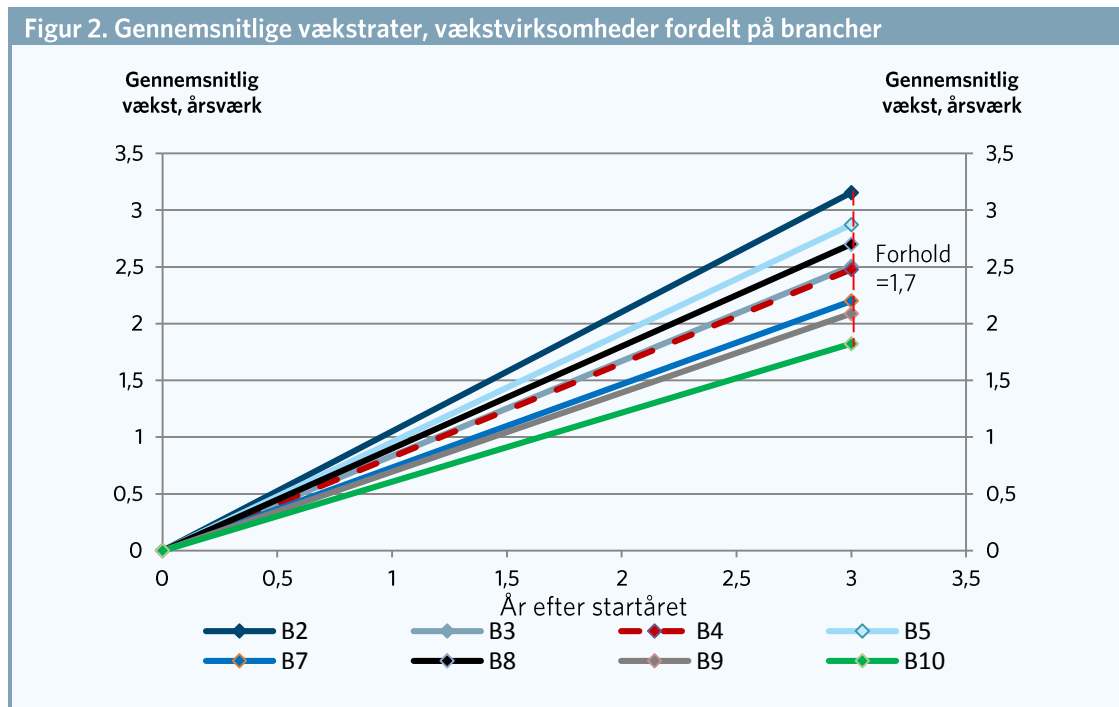
	Vækstende	Ikke-vækstende	Alle	Samlet vækst i årsværk	Gennemsnitlig vækst*
1 Byen Københav	2.001	10.794	12.795	5.647	2,8
2 Københavns omegn	1.243	5.920	7.163	3.398	2,7
3 Nordsjælland	1.108	5.889	6.997	2.649	2,4
4 Bornholm	57	343	400	131	2,3
5 Østsjælland	602	2.957	3.559	1.310	2,2
6 Vest- og Syd-sjælland	1.243	6.664	7.907	2.905	2,3
7 Fyn	1.108	4.687	5.795	2.875	2,6
8 Syddjylland	1.563	6.501	8.064	3.926	2,5
9 Østjylland	2.112	9.042	11.154	5.390	2,6
10 Vestjylland	883	3.686	4.569	2.328	2,6
11 Nordjylland	1.259	5.412	6.671	3.157	2,5
I alt	13.179	61.895	75.074	33.716	2,6

Anm: *Gennemsnitlig stigning i årsværk for vækstende virksomheder

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Brancherne "Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed" og "Information og kommunikation" er de to brancher hvor iværksættervirksomhederne i gennemsnit har højest vækst i årsværk. Væksten i

"Industri..." er i gennemsnit næsten dobbelt så høj som i "Kultur, fritid og anden service". De gennemsnitlige vækstrater er vist i figur 2, samt det relative forhold mellem B2 og B10 (højeste og laveste vækstrater).

Selvom "Industri..." og "Information og kommunikation" er de brancher med højest vækst er det i brancherne "Handel og transport mv.", "Bygge og anlæg" og "Erhvervsservice" der bliver skabt klart flest årsværk i den treårige periode, med samlede stigninger på hhv. 12.000, 7.200 og 7.000 årsværk. Samlet står de tre brancher for godt 80% af den samlede stigning i årsværk.

Tabel 7. Iværksætter virksomheder fordelt på branche

	Vækstende	Ikke-vækstende	Alle	Samlet vækst i årsværk	Gennemsnitlig vækst*
1 Landbrug, skovbrug og fiskeri	-	-	-	-	-
2 Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	863	2.886	3.749	2.722	3,2
3 Bygge og anlæg	2.867	11.372	14.239	7.185	2,5
4 Handel og transport mv.	4.826	16.653	21.479	11.953	2,5
5 Information og kommunikation	913	4.101	5.014	2.622	2,9
6 Finansiering og forsikring	-	-	-	-	-
7 Ejendomshandel og udlejning	285	3.952	4.237	627	2,2
8 Erhvervsservice	2.568	15.085	17.653	6.935	2,7
9 Offentlig administration, undervisning og sundhed	228	4.280	4.508	476	2,1
10 Kultur, fritid og anden service	594	3.489	4.083	1.083	1,8
11 Uoplyst aktivitet	25	35	60	95	3,8
I alt	13.169	61.895	75.074	33.716	2,6

Anm: *Gennemsnitlig stigning i årsværk for vækstende virksomheder. Værdierne for branche 1 og 6 er af diskretionshensyn slørede.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Boks 1. Data forklaring

Iværksætternes karakteristika er opgjort ved brug af Danmarks statistiks registre, herunder Registerbaseret arbejdsstyrke (RAS), iværksætterdatabasen og Generel firmastatistik databasen.

Alle underopdelinger er sket på baggrund af Danmarks statistiks begreber, undtagen underopdelingen af LVU som er sket i henhold til et DJØF format baseret på variabelen HFFSP fra DST.